

**Vabariigi Valitsuse määruse
"Rabivere maastikukaitseala kaitse-eeskiri" eelnõu
SELETUSKIRI**

1. Sissejuhatus

„Looduskaitseaduse“ (RT I 2004, 38, 258; 53, 373; 2005, 15, 87; 22, 152) § 10 lõike 1 kohaselt on Vabariigi Valitsusel õigus võtta ala kaitse alla ning kehtestada ala kaitsekord.

Kavandatava Rabivere maastikukaitseala (edaspidi *kaitseala*) territoorium on osaliselt olnud kaitse all alates 24. novembrist 1981, mil Eesti NSV Rapla rajooni RSN Täitevkomitee võttis oma otsusega nr 268 kaitse alla Rabivere raba maastikukaitseala pindalaga 1726 ha. Vastavalt „Looduskaitseaduse“ § 91 lõikele 1 kehtivad enne selle seaduse jõustumist kaitse alla võetud kaitsealade ja kaitstavate looduse üksikobjektide kaitseks kehtestatud kaitse-eeskirjad ja kaitsekord seni, kuni „Looduskaitseaduse“ alusel kehtestatakse uued kaitse-eeskirjad. Seega ei võeta määrusega kaitse alla uut ala, vaid laiendatakse olemasolevat kaitstavat loodusobjekti ning kehtestatakse uus kaitse-eeskiri.

Vabariigi Valitsuse määruse eelnõu on koostanud Keskkonnaministeeriumi Raplamaa keskkonnateenistuse looduskaitse spetsialist Reeli Susi, eelnõuga kavandatud kitsenduste vajalikkust, „Looduskaitseadusele“ vastavust ja seletuskirja nõuetekohast vormistust kontrollis Keskkonnaministeeriumi koosseisuväline spetsialist Roland Määr (tel 673 7564). Eelnõu keeleteimetaja on Keskkonnaministeeriumi haldusosakonna spetsialist Enel Ormus (tel 626 2906) ja eelnõu õigusekspertiisi on teinud õigusosakonna juhataja kt Mirjam Vili (tel 626 2825).

2. Eelnõu sisu

Kaitseala eesmärk on soomaastiku, erinevate sootüüpide, sealse elustiku ning kohalike veevarude kaitse ja säilitamine, EÜ nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse kohta (EÜT L 206, 22.07.1992, lk 7–50) I lisas nimetatud elupaigatüüpide ja II lisas nimetatud III kaitsekategooria liigi eesti soojumika (*Saussurea alpina* ssp. *esthonica*) kaitse. Need elupaigatüübid on huumustoitelised järved ja järvikud (3160 – sulgudes on siin ja edaspidi kaitstava elupaigatüübi koodinumber vastavalt EÜ nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ lisale I. Tärniga (*) on tähistatud esmatähtsad elupaigatüübid.), kuivad niidud lubjarikkal mullal (6210), aas-rebasesaba ja ürt-punanupuga niidud (6510), puisniidud (6530*), rabad (7110*), siirde- ja õõtsiksood (7140), liigirikkad madalsood (7230), vanad loodusmetsad (9010*), vanad laialehised metsad (9020*), rohunditerikkad kuusikud (9050), soostuvad ja soolehtmetsad (9080) ning siirdesoo- ja rabametsad (91D0*).

Rabivere maastikukaitseala jaguneb sihtkaitsevööndiks ja piiranguvööndiks.

Sihtkaitsevööndi režiim hõlmab kuivendusest vaid vähesel määral mõjutatud laukarikast rabaosa. Vööndi kaitse-eesmärk on rabamaastiku ning sealsete looduslike koosluste säilitamine. Vöönd jäetakse üksnes looduslikule arengule.

Piiranguvööndisse kuulub kuivendusest rohkem mõjutatud rabaosa, seda ümbritsevad metsad ning poollooduslikud kooslused.

Kaitse-eeskirja kohaselt on inimestel lubatud kaitsealal viibida, korjata marju, seeni ja muid metsa

kõrvalsaadusi ning pidada jahti ja püüda kala. Telkida ja lõket teha võib kohtades, mis on kaitseala valitseja nõusolekul selleks ettevalmistatud ja tähistatud. Kaitsealal on lubatud alla 50 osalejaga rahvaürituste korraldamine. Üle 50 osalejaga rahvaürituse korraldamine on lubatud üksnes kaitseala valitseja nõusolekul. Kaitseala teedel on lubatud sõidukiga ning veekogudel mootorita ujuvvahendiga sõitmine. Sõiduki ning maastikusõidukiga sõitmine väljaspool teid on lubatud järelevalve- ja päästetöödel, kaitse-eeskirjaga lubatud töödel, valitsemisega seotud töödel, kaitseala valitseja nõusolekul teostataval teadustegevusel ning lisaks piiranguvööndis teostatavatel liinirajatiste hooldamiseks vajalikel töödel ja maatulundusmaal metsamajandustöödel või põllumajandustöödel. Mootoriga ujuvvahendiga sõitmine on lubatud järelevalve-, teadus- ja päästetöödel. Kaitsealale ei jää õuemaad, seetõttu ei ole seal tegutsemist eraldi reguleeritud.

Kaitsealal ei või ilma kaitseala valitseja nõusolekuta muuta katastriüksuse kõlvikute piire ega kõlvikute sihtotstarvet, koostada maakorralduskava ja teostada maakorraldustoiminguid, väljastada metsamajandamiskava, kinnitada metsateatist, kehtestada detailplaneeringut ja üldplaneeringut, anda nõusolekut väikeehitise ehitamiseks, anda projekteerimistingimusi ning anda ehitusluba.

Kaitseala sihtkaitsevöönd on kaitseala osa seal väljakujunenud koosluste säilitamiseks. Kaitseala sihtkaitsevööndis on keelatud majandustegevus, loodusvarade kasutamine, tee rajamine, tehnovõrgu rajatise ja ehitise püstitamine ning olemasolevate maaparandussüsteemide hoiutööd ja veerežiimi taastamine.

Kaitseala valitseja nõusolekul on sihtkaitsevööndis lubatud kaitsealuste liikide elutingimuste säilitamiseks vajalik tegevus ning rajatiste püstitamine kaitseala tarbeks ja rajatiste hooldustööd.

Kaitseala piiranguvööndis on lubatud majandustegevus.

Kaitseala valitseja nõusolekul on lubatud rajatiste rajamine kaitseala tarbeks, uute hoonete ehitamine, uuendusraie, veekogude veetaseme ja kaldajoone muutmine ning uute veekogude rajamine.

Piiranguvööndis on keelatud uue maaparandussüsteemi rajamine, maavara kaevandamine, puidu kokku- ja väljavedu pinnast kahjustades ning biotsiidi ja taimekaitsevahendi kasutamine.

Kaitseala kaitsekorra väljatöötamisel on arvestatud kaitsealal esinevaid loodusväärtusi ja eksperdiarvamust kaitseala tzoneeringu ning kaitsekorra kohta. Kaitse-eeskirjaga kehtestatavad piirangud on sätestatud ulatuses, mis tagab kaitsealal esinevate liikide ja looduslike elupaikade soodsa seisundi. Leebem kaitsereežiim seaks ohtu kaitseala kaitse-eesmärkide saavutamise ja loodusväärtuste säilimise.

Rabivere maastikukaitseala pindala on 2 158 hektarit, millest eramaa moodustab 479 hektarit. Kaitseala välispiir ja vööndite piirid on kantud määruse lisas esitatud kaardile.

3. Maaomanike seisukohad

Vastavalt “Looduskaitseaduse” §-le 9 on moodustatavast kaitsealast ja seal kehtima hakkavast kaitse-eeskirjast kinnisasja omanikke teavitatud posti teel (välja saadeti 39 kirja maaomanikele, 2 kirja kohalikele omavalitsustele ja 1 maavalitsusele) ning palutud avaldada arvamusi, teha ettepanekuid ja esitada pretensioone. Kirjades sisaldus teade, et kui pretensioone ning ettepanekuid ei esitata, loetakse, et kinnisasja omanik on kaitse-eeskirja kooskõlastanud.

Lisaks teavitati 4 maaüksuse omanikku ajalehe „Postimees“ 2004. a 04. detsembri numbril vahendusel ja 2 maaüksuse omanikku ajalehe „Postimees“ 2005. a 17. jaanuari numbril vahendusel.

Laekus 8 arvamust.

	Maaüksus	Pindala (ha)		Märkuse sisu	Tulemus
		Kokku	Kaitsealal		
1.	31701:004:2245	38.6	25.4	Jätta kaitseala vanadesse piiridesse või arvata maaüksus kaitsealast välja, kuna on soov metsa majandada.	Kaitseala jäetud antud kinnistu osas vanadesse piiridesse. Maaüksusest on kaitsealas osa, mis ka varem kuulus Rabivere sookaitsealasse.
2.	31701:006:0600	50.2	2.3	Jätta kaitseala vanadesse piiridesse.	Ei rahuldatud, kuna maaüksust läbiv kraav on vaadeldaval lõigul kaitseala piiriks sobivaim variant.
3.	31701:004:0222	13.2	13.2	Jätta maaüksus kaitsealast välja, osta ära või vahetada.	Kaitsealast välja arvatud.
4	31701:006:0783	3.7	1.3	Lubada jahipidamist ja kalapüüki kogu kaitsealal. Lubada metsamajanduslike töid teha ka külmumata pinnasega.	On arvestatud kaitseeeskirja koostamisel.
5.	31701:006:1212	6.2	2.0	Lubada jahipidamist ja kalapüüki kogu kaitsealal. Metsamajanduslike töid teha ka külmumata pinnasega	On arvestatud kaitseeeskirja koostamisel.
6.	Kohila Jahimeste Selts			Lubada jahipidamist ja kalapüüki kogu kaitseala territooriumil.	On arvestatud kaitseeeskirja koostamisel.
7.	Kohila Vallavalitsus			Jätta kaitseala Kohila valla territooriumil vanadesse piiridesse.	Osaliselt arvestatud. Endistesse piiridesse jätta pole võimalik, kuna Natura 2000 inventuuri käigus on kaitseala ümbruses tuvastatud mitmeid väärtuslike elupaiku. Rangel kaitseala vastu olnud maaomanike keskmise ja väiksema looduskaitseväärtusega maad on enamasti

	Maaüksus	Pindala (ha)	Märkuse sisu	Tulemus
				kaitsealast välja jäetud.
8.	Rapla Maavalitsus		Jätta kaitseala vanadesse piiridesse.	Osaliselt arvestatud. Endistesse piiridesse jätta pole võimalik, kuna Natura 2000 inventuuri käigus on kaitseala ümbruses tuvastatud mitmeid väärtuslike elupaiku. Rangel kaitseala vastu olnud maaomanike keskmise ja väiksema looduskaitseväärtusega maad on enamasti kaitsealast välja jäetud.
9.	Kohila Metsaselts		Kaitse-eeskirja muudatusettepanekud metsade majandamise, jahipidamise ja kalapüügi osas.	Muudatus- ettepanekud eeskirja sisse viidud.

4. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Rabivere maastikukaitseala kaitsekorra kavandamisel on lähtutud "Looduskaitseaduses" esitatud nõuetest ning arvestatud vastavust Euroopa Ühenduse õigusele, eelkõige EÜ nõukogu direktiivile 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse kohta ja EÜ nõukogu direktiivile 79/409/EMÜ loodusliku linnustiku kaitse kohta (EÜT L 103, 25.04.1979, lk 1–18). Rabivere looduskaitseala on Vabariigi Valitsuse 05. augusti 2004. a korralduse nr 615-k "Euroopa Komisjonile esitatav Natura 2000 võrgustiku alade nimekiri" (RTL 2004, 111, 1758) punkti 2 alapunkti 333 kohaselt määratud Natura 2000 võrgustiku alaks.

5. Määruse mõju ja rakendamiseks vajalikud kulutused

Määruse jõustumisele peab järgnema erinevate maamaksumäärade kinnitamine, mis tuleneb määrusega kehtestatavatest majanduspiirangutest. Sellega korrigeeritakse ühtlasi valdade eelarvesse laekuva ja riigi eelarvest kompenseerimist vajava maamaksu suurust.

Määruse jõustumine ei too kaasa uute organisatsioonide moodustamist.

6. Määruse jõustumine

Määrus jõustub "Riigi Teataja seaduse" (RT I 1999, 10, 155; 2001, 24, 133; 93, 565; 2002, 44, 283; 102, 600; 2003, 4, 19 ja 22) § 5 lõikes 5 sätestatud ajal.

7. Eelnõu kooskõlastamine

Rabivere maastikukaitseala kaitse-eeskirja eelnõu kohta on arvamust avaldanud Rapla Maavalitsus (20. oktoobri 2004. a kiri nr 1.1-8/1318) ja Kohila Vallavalitsus (18. oktoobri 2004. a kiri nr 7-5.2/1958).

Villu Reiljan
Minister

Annika Velthut
Kantsler